

MISJONEN JESUS LEGER
Postboks 53
4701 VENNESLA

Melding om tilsyn - Misjonen Jesus Leger org. nr. 971 334 517

1. Bakgrunn

Stiftelsestilsynet er blitt kjent med flere forhold i stiftelsen Misjonen Jesus Leger, der det stilles spørsmål ved om noen av disse forholdene er i strid med lovkrav og rammer gjeldende for norske stiftelser.

Relevante opplysninger fremkommer i medieoppslag fra i sommer og frem til dags dato. Disse sakene omhandler forhold som viser at det kan foreligge risiko for brudd på Stiftelsesloven og stiftelsens vedtektsfestede bestemmelser. På bakgrunn av dette åpner Stiftelsestilsynet nå tilsynssak.

Tema for tilsynet dreier seg i hovedsak om styret sikrer en forsvarlig forvaltning av stiftelsen Misjonen Jesus Leger og at stiftelsens midler utdeles og realiseres i samsvar med stiftelsens formål.

2. Lovgrunnlag og myndighet

Etter stiftelsesloven § 30 er styret stiftelsens øverste organ og forvaltningen av stiftelsen hører under styret. Styret skal sørge for at stiftelsens formål ivaretas, og at stiftelsens formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Stiftelsens kapital skal forvaltes på en forsvarlig måte, slik at det til enhver tid tas tilstrekkelig hensyn til sikkerheten og mulighetene for å oppnå en tilfredsstillende avkastning for å ivareta stiftelsens formål. Dette fremgår av stiftelsesloven § 18.

I følge stiftelsesloven § 19 første ledd skal utdeling av stiftelsens midler vedtas av styret. Utdelingene skal være i samsvar med stiftelsens formål.

Annet ledd angir et forbud mot utdelinger til oppretteren, til oppretterens nærstående etter § 5 bokstav a, eller til selskap der noen av disse hver for seg eller til sammen har slik bestemmende innflytelse som nevnt i § 4 tredje ledd.

Utdelingsbegrepet omfatter i utgangspunktet enhver overføring av økonomiske goder som ensidig belaster stiftelsen, herunder også transaksjoner med grunnlag i en gjensidig bebyrdende avtale, men som reelt sett medfører et visst misforhold mellom vederlaget og overføringen fra stiftelsen, jf. aksjeloven § 3-6 og Ot.prp. nr. 15 (2000-2001) kapittel 15 s. 98.

Inhabilitet er regulert i stiftelsesloven § 37. I første ledd står at et styremedlem eller daglig leder ikke må delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for ham selv eller for hans eller hennes nærstående at vedkommende må anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Etter annet ledd gjelder det samme når vedkommende har stilling eller

tillitsverv i en privat eller offentlig institusjon, organisasjon eller et foretak med tilsvarende interesser. Begrepet «nærstående» er nærmere beskrevet i stiftelsesloven § 5.

Det følger av det ulovfestede lojalitetsprinsippet at styremedlemmer, andre tillitsvalgte og daglig leder mv. ikke må misbruke sin posisjon i stiftelsen eller foreta seg noe som er egnet til å gi medlemmet selv eller andre en urimelig fordel på stiftelsens bekostning, jf. NOU 2016: 21 på s. 100.

Etter stiftelsesloven § 29 annet ledd kan Stiftelsestilsynet avsette styremedlem som vesentlig tilsidesetter sine plikter ved utøvelse av vervet, som klart viser seg uegnet, eller som ikke fyller lovens krav til å være styremedlem, jf. § 27

Stiftelsestilsynets oppgave er å føre tilsyn og kontroll med at forvaltningen av stiftelser skjer i samsvar med stiftelsens vedtekter og denne lov, jf. stiftelsesloven § 7 første ledd.

Stiftelsestilsynet har ikke myndighet for forhold regulert av annet lovverk og som faller inn under overprøvelse av annen myndighet, som f.eks. lovgivning rundt alternativ behandling, markedsføring og strafferettslige forhold. Brudd på annet lovverk kan imidlertid være både relevante og viktig moment i forsvarlighetsvurderingen etter Stiftelsesloven. Etter det som er offentlig opplyst har Forbrukertilsynet etter forholdene omtalt i media i sommer konkludert med brudd på markedsføringslov og -forskrift og Helsetilsynet anmeldt stiftelsen til politiet med grunnlag i lov om alternativ behandling.

3. Aktuelle forhold og rammer for tilsynet

Bakgrunnen for vår tilsynssak er som nevnt de opplysninger som fremkommer i medieoppslag, og som gir risiko for at det kan foreligge forhold som innebærer brudd på stiftelseslovens regler og stiftelsens vedtektsfestede bestemmelser.

Spørsmålet er om styret sikrer en forsvarlig formuesforvaltning av stiftelsen Misjonen Jesus Leger og om stiftelsens driver utdelinger og realisering i samsvar med stiftelsens formål, herunder gjennom de aktiviteter som stiftelsen utøver og formidler å utøve til omverdenen og givere.

Stiftelsen Misjonen Jesus Legers formål er etter vedtektene § 3:

«Stiftelsens formål er å drive evangeliserende og misjonerende virksomhet på felleskirkelig grunnlag, samt forlag o.a. virksomhet med samme formål.»

På stiftelsens nettsider <http://www.mjl.no/> fremgår ytterligere og mer detaljert informasjon om stiftelsens prosjekter/kampanjer og aktiviteter. Nettsiden er sist oppdatert 16. november 2018.

Stiftelsesloven §§ 30, jf. § 18 stiller krav om forsvarlig forvaltning av stiftelsen, herunder at formål ivaretas og at regnskap og formuesforvaltning er under betryggende kontroll. Styret er stiftelsens øverste ansvarlige organ og forvaltningen av stiftelsen hører under styret.

I utgangspunktet innebærer standarden om forsvarlig forvaltning at styret sikrer ikke bare planlegger og utfører sine prosesser og aktiviteter innenfor rammen av lov, men også utøver den form for løpende kontroll som er nødvendig for å sikre styrets arbeid og ansvar. Det at stiftelsen mottar innsamlede midler fra private givere og deler ut midler til samarbeidsaktører i andre land, stiller formuesforvaltningen til stiftelsen i en forutsett økt risikosituasjon. Dette gir i neste omgang styret en økt handlings- og påseplikt

for styret. Med andre ord øker terskelen for hva som er forsvarlig forvaltning av styrets arbeid og ansvar ved slike angitte forhold. Mye brukt og egnet tiltak for aktuell kontroll kan være f.eks. pålegg om skriftlig rapporteringer om bruk av midler eller kopi av annen relevant dokumentasjon fra mottakere / samarbeidsaktører.

Det foreligger omfattende, dog ikke fullstendige, opplysninger gjennom medieoppslag om stiftelsens forhold. Både aktiviteter med teletorgtjenester og støtte til samarbeidsaktør(er) i India som driver nødhjelpsarbeid knyttet til bygging og drift av barnehjem er omhandlet. Siste forhold omtalt i mediasak av dags dato gjelder stiftelsens aktiviteter ved Vancouver i Canada via samarbeidsorganisasjon der.

Sentrale forhold for vårt tilsyn, og som ligger under Stiftelsestilsynets myndighet for legalitetskontroll, er om organiseringen av styrets arbeid og utførelse av styrets vurderinger har vært forsvarlige, og om styret sikrer utdelinger og realisering i samsvar med stiftelsens formål. I vurderingene om forsvarlig forvaltning er det også relevant å se hen til styrets kontroll og tilsyn med formuesforvaltningen og håndtering av nærstående-relasjoner, både med hensyn til spørsmål omkring habilitet og at kjøp av produkt og tjenester skjer til markedspris og ikke innebærer ulovlige utdelinger utenfor formålet. Til slutt skal stiftelsens overføringer og bruk av midler være dokumenterte, transparente og mulig å etterprøve.

På bakgrunn av dette tilskriver Stiftelsestilsynet styret i stiftelsen Misjonen Jesus Leger for å få en kort redegjørelse av disse temaene. Det etterspørres i tillegg noe dokumentasjon.

4. Redegjørelse og dokumentasjon fra stiftelsen

Stiftelsestilsynet ber om at styret kort redegjør for:

- Hvordan styret vurderer og beslutter utdelinger, og hvilke aktører og formål stiftelsen har delt ut midler til de siste 3 år.
- Hvordan styret sikrer kontroll over at utdelte midler til aktuelle samarbeidsaktører blir benyttet i samsvar med stiftelsens formål.
- Hvordan styret sikrer at stiftelsens formuesforvaltning er forsvarlig og tilstrekkelig dokumentert i samsvar med gjeldende lovverk, transparent og etterprøvbare for omverdenen og givere.
- Hvordan styret håndterer inhabilitetssituasjoner ved styresaksbehandling.
- Styret vurdering av om stiftelsens avtaler er inngått på markedsvilkår, særlig ved avtaler i nærstående-relasjoner.

I tillegg til redegjørelsene, ber vi om å få tilsendt følgende dokumentasjon:

- Styreprotokoller for 1.1.2015 – d.d. 2018,
- styreinstruks/rutine som beskriver styrets ansvar og arbeid, herunder fullmaktdelegasjoner (f.eks. til daglig ledelse).
- plan/strategi for realisering av formålet,
- detaljert oversikt over hvilke ideelle formål stiftelsen har gitt til siste 3 år og med hvilke beløp. Vi viser til at i årsberetningen for 2017 formidler styret selv at 75,3 % (13 285 000 millioner kroner) er midler anvendt til «Stiftelsens ideelle formål», uten at dette er nærmere spesifisert.
- Kopi av rutiner for håndtering av inhabilitet og nærstående-relasjoner ved styresaksbehandling og avtaleinngåelser,
- spesifisert saldobalanse for stiftelsen for årene 2015 – 2018,
- kopi av ev. rapporter eller annen dokumentasjon fra mottakere av utdelinger om bruk av midlene,
- kopi av ev. påpekninger fra revisor, og dokumentasjon av ev. planlagte og utførte tiltak.

5. Opplysningsplikt og klagerett

Stiftelsen, dens tillitsvalgte og ansatte og stiftelsens revisor har plikt til å gi Stiftelsestilsynet de opplysninger og annen bistand som er nødvendig for at Stiftelsestilsynet skal kunne gjennomføre sine oppgaver etter loven, jf. stiftelsesloven § 7 andre ledd.

Dette er et pålegg i medhold av stiftelsesloven § 7 og stiftelsen har rett til å klage på pålegget innen 3 dager fra dette brev er mottatt, dersom dere mener at dere ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi opplysninger, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage rettes til Stiftelsestilsynet. Klageinstans for Stiftelsestilsynets vedtak er Stiftelsesklagenemnda, jf. stiftelsesloven § 7a.

Vi ber om tilbakemelding **innen 10.desember 2018**

Med hilsen

Karsten Karlsen Sunde
seniorrådgiver

May Helen Vik
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og blir sendt uten signatur.